

[Bertel Haarder]

ren er der i hvert fald ingen som helst ryggrad over for de tendenser, men tværtimod accept. Vi har lige fået ord for det her.

Fagene tømmes for erkendelsesmæssigt indhold og gøres til redskaber for hinanden. Alt, hvad der er samfundsorienteret, opprioriteres både timetalsmæssigt og ved en ændret prioritering inden for det enkelte fag, medens fag som dansk, fremmedsprog, religion, oldtidskundskab, latin og matematik nedprioriteres i deres hidtidige form, i deres rendyrkede form som fag. Ministeren velsigner denne forsøgsvirksomhed bl.a. i den redigerede tale, der har stået i tidsskriftet Uddannelse, hvor hun bl.a. skriver:

»I matematik og naturvidenskaberne må man overveje at lægge mere vægt på overordnede samfundsmæssige problemer.«

Ja, dermed kan jo så størstedelen af tiden meget let komme til at gå.

Og hun skriver senere:

»Det er vigtigt, at alle elever lærer at forstå de komplikationer, som er knyttet til datalogien, hvis den datalogiske udvikling ikke skal være en trussel mod den almindelige borgers mulighed for indflydelse i samfundet. Lignende betragtninger vil kunne gøres gældende for massemedieområdet.«

Og det var altså ikke et citat fra det socialdemokratiske oplæg om teknologivurdering, men et citat fra ministerens tale om gymnasiet.

På et gymnasium i den nordlige del af hovedstadsområdet skulle eleverne i faget datalære i januar måned vælge, hvad de skulle lave i slutningen af året, og valget faldt på, at de skulle læse teknologikritiske artikler fra Information. Dermed ser vi altså et naturvidenskabeligt fag gjort til samfundslære og tilmed samfundslære uden noget særlig kvalificeret grundlag, for det er klart, at man ikke læser, hvad økonomer skriver om de ting, nej, det er alle mulige andre end økonomer, der udtaler sig om økonomi; det er det, der er grundlaget for teoretiseringerne.

Spørgsmålet er her, når man ser på dette eksempel, om ikke disse elever i datalære i virkeligheden blev betydelig bedre til at vurdere farer og muligheder i den nye teknik, hvis de først fik lov til at få en virkelig tilbundsgående indsigt i tingene. Igen vil jeg sige: vejen til det almene går gennem fordybelse og hverken gennem antividenskabelighed eller antihumanisme eller tværfaglighed.

F.eks. har dansk litteratur en helt selvstændig værdi og skal ikke gøres til kommunikationsfag, lige så lidt som historie skal gøres til samtidsorientering, og lige så lidt som religion og oldtidskundskab skal gøres til sporadiske vedhæng til samfundsbeskrivelser og ideologikritik.

Vejen til selvstændiggørelse, vejen til at give de unge modgift mod flokmentalitet, går ikke gennem et navlebeskuende, gruppearbejdende gymnasium, som laver projekter med løsning af alle mulige optænkte samfundsproblemer. Vejen til selvstændiggørelse går meget snarere gennem fordybelse i kulturarven og konfrontation med viden og erkendelse, som sprænger grænser og skaber konflikt med tilvante forestillinger, og det kræver alt sammen fordybelse og ikke tværfaglighed.

Det lyder måske intellektuelt, men det skal gymnasiet også være. Gymnasiet er bl. a. studieforbereende. Der bliver jo nok af tilbud til dem, der synes, det er for intellektuelt. Undervisningen er ikke til for at bekræfte eleverne i det, de kommer med, men for at berige dem med viden og føre dem ud til grænsen af deres ydeevne, og dér kan kravene næsten ikke stilles højt nok.

Venstre har aldrig villet forhindre de unge i at specialisere sig i 16 års alderen, det skal de fortsat kunne efter ønsker og evner, og af den grund har vi desværre heller ikke noget tilovers for ministerens tanker om et fælles basisår. Tanken minder os lidt for meget om alt det andet, som har forringet uddannelsesystemet i de senere år.

Disse noget barske bemærkninger fra venstre går på indholdet, hvor jeg her fra folketingets talerstol bl. a. siger noget, der drejer sig om ting, som folketinget af gode grunde ikke blander sig i. Eftersom der jo ikke er nogen speciel anledning til debatten, hvorfor så ikke få en god debat om indholdet i fagene, som virkelig er ved at løbe af sporet, hvis man skal tage ministerens taler og disse forsøg alvorligt?

Men i forlængelse af at jeg altså har været meget kritisk, vil jeg sige, at venstre ikke mener, at alt er godt i den nuværende gymnasiestruktur. Der er bl. a. brug for, at man igen kan køre med to spor af hensyn til det faldende elevtal. Langt de fleste af dem, der er over 40 i dag, og som har en studentereksamen, må, så vidt jeg kan regne ud, have gået på 2-sporede gymnasier. Hvad i alver-